

MEGJELEN
minden
P É N T E K E N .

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt. —
Fél évre 3 „ —
Negyed évre . . 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi heti lap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gróf CSÁKY ALFONS.

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utcán 2256 sz.

KÉZIRATOK
nem adatnak vissza.

Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

III. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1879. JANUÁR 24.

4. SZÁM.

Sírnak a virágok. . . .

Sírnak a virágok
Harmat-könyeket! —
Hütelén kedvesük:
A hajnal felett.

Dalolva hoz nékik
Vigaszt a madár,
A fölcsókolja könyjüök'
Pajkos napsugár.

Hull az én könyem is
Érted kedvesem:
Hej de nékem nem hoz
Vigaszt senkisé.

Hevesi József.

A névjegy.

Elbeszélés.

Irta: Wührl Jákó.

I.

Soha nem fogom elfeledni ama sovány, halavány arcot, melynek láttára szívem mindannyiszor összeszorult. A sápadt ajkak; a mélyen fekvő, beszédes szemek; viseletének tartózkodó, mindenki iránt tiszteletet tanúsító modora: csakhamar érdeklődést keltettek bennem.

Éreztem, hogy Sáray Imre iránt őszinte barátsággal viseltetem. Pedig mindössze is egyszer beszéltem vele életemben; ekkor is a véletlen hozott vele össze. Kálmán barátom mutatta be nekem.

Megvallom, szívesen szorítottam Sárayval ez alkalommal kezét s midőn egymástól elváltunk, valóban nem csupa szokásból, hanem az érdeklődés meleghangján és őszintén mondtam:

— Reményem, ezentúl többször fogunk egymással találkozni!

Szavaimra az ifju ajkain keserű mosoly jelent meg. És e csodálatos mosoly önkénytelenül is megrázkódtatá egész valómat. Ugy volt nekem, mintha a hang, melylyel válaszolt, a hideg sirból szállott volna fel egy tompa, elfojtott nyögésben: melyben egy ifju élet összes bánatai és fájdalmai nyerneek kifejezést. . . . Megszorította ő is kezemet és válaszolt is szavaimra; de észrevettem, hogy nem csekély megerőltetésbe kerül a tettetett, a színelte nyugalom, melylyel érzelmeit elpalástolni igyekezett.

Első találkozásunk után ismét sok ideig nem láttam őt. Nevével többször találkoztam a hírlapok hasábjain s cikkeiket mindannyiszor feszült érdeklődéssel olvastam át. De tartózkodási helye ismeretlen maradt előttem.

Ha nem csalódom, négy évvel ezelőtt láttam utoljára Budapesten, a hatvani utcában. Ekkor arcza még halaványabb, még sápadtabb volt. Ijesztően, kétségbe ejtően nézett ki. Ugy ment az utcán, a mint szokott menni az olyan ember, a ki roszban törí a fejét, vagy a kinek kebelét óriási fájdalom marcangolja. Földre szegzett tekintettel haladt előre; nem tekintve senkire és nem figyelve semmire. Mintha attól félt volna, hogy felismeri valaki; hogy valaki nyomában van és üldözi őt. Eleinte követtem néhány lépésnyi távolban azon szándékkal, hogy megszólítom. De csakhamar lemondottam ez elhatározásomról. Attól félttem, hogy alkalmatlan időben tartóztatnám, hogy terhére lenne jelenlétem. És nehogy ez elhatározásomat újból megváltoztassam, készakarva megállottam egy kirakat előtt, ezzel mintegy időt engedve Sáraynak, hogy az embertömegben eltűnhessen szemeim elől.

— Midőn ismét széttekinték, Sáray már ki tudja hol járt.

Ekkor láttam utoljára.

Soká nem tudtam ez embert elfeledni; jobban mondva soha nem feledtem el. Pedig őszintén megvallva, alig ismertem, gyanítottam ugyan már akkor is a szegény Sáray baját; de mert eziránt soha senkitől nem kértem telvilágosítást, még attól sem, a kiről tudtam, hogy jól ismeri Sáray viszonyait, soká nem voltam magammal ez ifjut illetőleg tisztában.

Meglehet, hogy idővel el is feledtem volna, ha 187* év őszén egy hirlapban a következő hirt nem olvasom: — „Sáray Imre, tehetséges fiatal író, ki néhány év óta Bécsben tartózkodik, ugyanott tegnap váratlanul elhalálozott. . . .“

Megvallom, e hirre könyek tolultak szemeimbe. Őszintén és igazán sajnáltam e fiatal embert, a ki oly fiatalon jutott a hideg, sötét sirba. . . . Még most is magam előtt látom a szomorúságot, fájdalmat és bánatot eláruló, kétségbeesítően halavány arcot, melyben a szemek sugarai oly keserű szemrehányásokat szórtak a háladatlan világba. Érzem a kézszorítást újból és megújul bennem ismételve az a rokonérzelem, mely első találkozásunk alkalmával eltöltötte bensőmet. Szemrehányásokat tettem magamnak: miért nem igyekeztem vele közelebből megismerkedni. Tán ha résztvevő szív veszi körül; ha vigasztaló barát áll oldala mellett: tán nem tör meg lelke. . . .

És midőn izgatottságomban letettem a hirlapot az előttem álló asztalra, Kálmán barátom toppant szobámba; ugyanaz, a ki évekkkel ezelőtt Sárayt bemutatta nekem.

— Háborgatlak? szólott és megállott az ajtóküszöbön.

— Szó sincs róla! válaszoltam én, meglehetősen szórakozottsággal és magam mellé vonszoltam Kálmánt a pamlagra, melyen az imént magamban ültem. Kezembe ragadtam a hirlapot és ama végzetes ujdonságra mutatva, megindult hangon folytatám:

— Olvastad?

Kálmán, egy futó tekintetet vetve a hirlapra, szomorúan ígert intett fejével. Majd némi szünet után, megragadva kezemet, szólott:

— Jó barátom volt. Egyike azon keveseknek, kik szívvel-lelékkel élnek hivatásuknak és kik odaadó, őszinte barátságunkra méltán érdemesek; kiknek legnagyobb bűnök: hogy mélyen, igazán és hűn képesek szeretni.

— Betegesnek látszott.

— Előre láttam én ezt régen. Remegtem a perctől, mely végre is bekövetkezett és igazat adott feltevéseimnek. Tudtam, hogy meg fog törni az egyenetlen küzdelemben; hogy nem lesz elegendő ereje elviselni a sors csapásait, mik valóban irgalmatlan következetességgel üldözték őt lépten nyomon. Mintha most is hallanám keserű panaszait, mik a szikla-keményesü szívét is megindíhatták volna.

— „Ne ítélj el, barátom!“ mondá egy alkalommal, — „ha bevallom neked, hogy sokat, nagyon sokat sirtam és zokogtam már életemben. Nem mások előtt, de magamba zárkozva; oly helyen, hol senki sem láthatott; hol nem volt mit tartanom attól, hogy zokogásaimat mások kárörvendő kaczaja szakítja félbe. . . .“ Majd mellém letelepedvén, mintha atyjával beszélne, oly őszinte, oly bizalmas hangon folytatá: „Sirtál-e valaha igazán? Nem szeszélyből, nem szenve-

délyből: de igaz, mély fájdalomból! Zokogtál-e valaha titkosan, megadólag, busan és attól remegve: hogy valaki lesben áll és kikaczagja fájdalmad e néma jeleit? Nos, barátom! így sirtam én nem egy izben. És így sírok én évek óta untalan. Ez az én mindennapi imám az istenhez! . . . Meghallgatja-e valaha? Nem tudom. De érzem, hogy nem soká fogok sírni. Könyeim forrása lassan-lassan kiapad. S azután? Hogy mi történik azután, azt a jó isten tudja. Lelkem kezd a kétségbeeséssel küzdeni; attól félek és remegek, hogy, talajt veszítve, végre is én leszek a legyőzött. . . .

— Ilyenkor tehetségem szerint vigasztaltam szegényt. Vigasztaltam, habár éreztem, hogy vigaszom mily törpe az ő óriási fájdalmához képest. . . . Mások előtt egész élete rejtély volt. Voltak, kik a világ legboldogabb emberének hitték; voltak, kik fantasztának mondták. Egyikük sem ismerte e becsületes jellemet és félreértette őt mindenki. Én ismertem őt jól, előttem nem volt titka. Hasonló volt az ő élete is azokéhoz, kik édes reményekkel lépnek az életbe és csalódásokban végzik azt be. Szeretett. Szeretett hűn és lángolón s ez érzélem ölte meg őt. Ezzel megmondottam neked mindent. . . . Szerelmei volt az, mi sírját ásta. Pedig mily boldog lehetett volna ez ember, ha rokon szívre talál. Azt hitte, mások is oly igazán, oly lángolón, oly hűn szeretnek, a miként szeretett ő; hogy ez állandó, érdekelküli hűség más kebelben is oly éltető talajra talál, mint az övében. . . . És csalódott. Csalódott keservesen. Az első csalódás fájdalmait tán még elviselte volna; tán idővel kiábrándulva, boldog is lehetett volna még valaha: ha újabb csalódás nem éri. De alig ocsudott fel az első csapás okozta fájdalmakból, jött a második: és ez, mert hirtelen és váratlanul jött, kétsős erővel hatott rá. E csapást már nem tudta túlélni. A szív, mely oly nagyon tudott szeretni, megszünt dobogni. . . .

Kálmán barátom e szavakra felkelt és fel-alá járt a szobában. Láttam, hogy mélyen meg van rendülve; hogy őszinte, mély fájdalmat érez szerencsétlen barátja sorsa felett.

Majd megállott előttem, hogy újból, de most már lassabb, csendesebb, nyugodtabb hangon folytassa:

— Magad is tudod, hogy Sáray tehetséges író volt. Keveset írt, de mindannyiszor jót és magvasat. Senki sem tudta kivülem, hogy Sáray szíve vérével írta ama cikkeket, mik a hirlapokban megjelentek. Én jól tudtam. Olvastam mindannyit, még mielőtt napvilágot láttak volna. Egy—egy kiszakított lap mindannyi, élete történetéből. Elolvastam e cikkeket, megismerjük Sárayt, úgy a mint élt, a mint gondolkodott, a mint érzett.

— Megvallom, — mondám én, mintegy időt engedve Kálmánnak a pihenésre, — megvallom, régóta érdeklődtem Sáray iránt. Nem egy alkalommal akartam hozzád egyes kérdéseket intézni ez ifju sorsát és viszonyait illetőleg; de mindannyiszor visszatartott a gondolat: hátha nem szívesen veszed kérdezősködésemet.

— És ezt jól tetted; mert legjobb akaratom mellett sem adhattam volna kérdéseidre választ. Ismertem ugyan Sáray viszonyait, de mert ígéretemet bírta, hogy senkivel sem fogok azokról beszélni: neked sem adhattam volna felvilágosítást. Megtartottam ez ígéretemet e perczig. Ma már szólhatok. És ha kívánod, egy alkalommal majd elbeszélésem neked Sáray élet-történetét.

(Folyt. köv.)

Mátyás király könyvtára a XV. században.

— Irodalomtörténeti tanulmány. —

A diszkönyvek néhány becsesebb példányának czimlapján, az ecset és zománcz művészetének pazar fényével, remek miniatur-képek: pompásan aranyozott háttérben a nemzet és római császárok csinos czimereivel, s széles borostyán koszorúval övezett kereteken belül a király és Beatrix arczképeivel diszelegtek, melyek körül többnyire veres kerettel körzött kék mezőben, Mátyás nyílt koronás czimere s a nyolcz symbolum: a farkát harapó sárkány, a vedres kút, a méhkas, a csucsos gyémántu gyűrű, a hordó, az égteke, a homok-óra, s az aczél és kova oly élénk színekben ragyognak, mintha csak nemrég kerültek volna ki a festő ecsetje alól.

E díszítményekből Rómer Flóris váradi kanonok egy csoportozatot állított össze, melynek közepén a Mátyás király alatti Budavár régi rajza látható. Ott van a fényes épületek között az alamizsnás sz. Jánosnak szentelt udvari kápolna; mellette a könyvtár és irodiaiak palotája, mely mögül a nap fölkelése látható, a tudomány napjái, mely onnan araszta világosságát a királyi várra, a fővárosra s az egész országra.

Szemben vele látható a még akkor kevésbé jelentékeny Pest, míg a Duna közepén ott áll a kis Margit-sziget.

A pompás vár fölött jobbra lebeg a nagy uralgó czimerpajzs; ott van rajta az ország egymást váltogató ezüst és vörös nyolcz pólója, az apostoli kereszt, Dalmátország három koronás oroszlánfeje, Csehország ezüst kettősfarku oroszlána és a szív-pajzsban a Hunyadi-család kék mezőben arany, ágon álló, csőrében arany gyűrűt tartó fekete hollója.

E czimertől balra a tudományokat kedvelő Beatrix királyné négyelt pajzs látható, melynek első negyedében országunk pólói, s az Anjon háznak — melyből a királyné származott — kék alapon tündöklő liliumai, s az ezüst mezőn fénylő jeruzsálemi kettős kereszt tűnnek föl, míg Arragonia vörös arany karói a második és harmadik negyedben keresztben állanak.

A külső keretben két nagy karélyu lap: Mátyás király és neje Beatrix királyné arczképeivel látható; továbbá felül a magyar birodalmi királyságok, alul pedig az ideiglenesen hozzánk tartozott hercezségek czimerei, melyek között a Hunyadi családot közelebb illető czimerek is megvannak.

Legfölül a Hunyadiak jobbra néző hollója, ettől jobbra Horvátország ostáblás czimere, e mellett a Halics (Galiczia) királyság kétkoronás pajzs, balra Szlavonia menyétes czimere, koronával a menyét fölött s alatta a hat águ csillag, e mellett Lodóméria kettős pólója czimere.

A király arczképe mellett az osztrák fehér-pólás pajzs van, majd a Hunyadiak czimere következik, melyet mint beszteczet grótok nyertek, t. i. a vörös koronás oroszlán, arany koronát tartva; majd a lusitai tulok, a sziléziai fekete örvös sas, és végre az ostáblázott koronás morva sas.

Ime ezek ama díszítmények, melyek közül néhány gyönyörű festésben, minden Corvin-kodexen megtalálható s mely szép színekben hirdeti történetünk ama dicsőséges idejét, mely Mátyás uralkodása alatt derült hazánkra.

* * *

A fényes korszak legfényesebb bizonyága tehát a könyvtár, mely egész muzsatemplom volt.

Benne a könyvek a tudományok, nyelv s nagyság szerint rendezve, a nyomtatott könyvek pedig a kéziratoktól elkülönítve állottak; s a por ellepésétől aranynyal himzett, és elmés fölirotokkal szemképrázatolag gazdagon díszített ezüstrojtos selyem- és bársonyfüggönyök által óvattak.

Mínt hogy pedig egyrészt a nyomdászat még csak akkor indult fejlődésnek, másrészt a rongypapír ismerete nem terjedt el még egészen hazánkban, a könyvek legnagyobb része bőrből készült, finom kártyára és szép pergamenre volt írva, mely, mint tartósabb anyag, egyéb tudományos vállalatoknál is használtatott.

E könyvek aztán a legnagyobb gonddal őriztettek.

Példa reá a Garam sz. benedeki konvent 1476 évről kelt térítvénye, mely arról tesz bizonyosságot, hogy a konvent jegyzője és másolója Sylpos Balázs mester egy esztergom-egyházi breviariumot kapott a könyvtárból kölcsön; de a térítvényben meg kellett ígérnie, hogy azt egészen tisztán, sőt ha kell, új bekö-

*

tésben: „subtili ligamine reformatum, pellibusque novis artificiose obductum“⁸⁾ küldi vissza.

Egy másik okirat arról emlékezik, hogy a könyvtárból oly nehézséggel járt könyvet kapni olvasás végett, mint pénzt kölcsön kapni; a könyvtárban a nyomtatott könyvek a ritkaságok közé számítottak, de időközönként mindig szaporodtak.

Egy harmadik okirat pedig azt az érdekes historiai adomát írja le, hogy Gergely diáknak, a miért egy aranykapsos bibliát gondatlanságból összepiszkított, huszat ütöttek a körme tövére.

Végül mint ritka eset méltó a följegyzésre, hogy a korvinából egy-egy könyvet ajándékba is adtak; e ritka esetet Fraknoi Vilmos Rómából írt naplótöredékei bizonyítják. Fraknoi, midőn 1867 nyarán a római jezsuita rendház könyvtárát meglátogatta, a látott művészi miniatúrral ékeskedő kodexek között talált egy nagy negyedréti, erős hártylevelekre írott gyönyörű Missalét, melyből az volt kitudható, hogy e kodexet bizonyos magyarországi Tamás barát a Corvinából Mátyás királytól kapta ajándékba.

* * *

A nagy király mindjárt uralkodása első éveiben fogott nagyszerű terve kiviteléhez, hogy jelentékeny magán gyűjteményét nyilvános könyvtárrá növelhesse, a mely célját uralkodása második tizedében sikerült is elérnie.

Könyvei szaporítása végett első rendű tudósokat bizott meg, kik Kis-Ázsia és Európa kiválóbb helyeit, Olaszországot és a görög tartományokat bejárják; ez utóbbiban pedig különösen Konstantinápolyt is felkutatnák. E székvárost tudvalevőleg 1453-ban a törökök foglalták el, s miután a magas esuklyás, ősz szakállu görög tudósok onnan egész Európában elszéledtek, főképp pedig a nyugati és déli tartományokba menekültek, itt leginkább Olaszországban fogadtatván kedves vendégek gyanánt, a tudományok iránti szeretetet előbb ott, majd közvetve nálunk is fölélesztették.

A byzanci gazdag, de ekkor már barbáruul feldult könyvtárak szétszórt maradványait megmentendő, Mátyás meghagyta tudósainak, hogy az elveszésnek indult — s úgy a zárdákban, mint a könyvpiaczokon megszerezhető görög és egyéb keleti munkákat vásárolják össze, a miket pedig pénzen meg nem vehetnek, azokat másoltassák le. Többi között fia János herceg

⁸⁾ Katona István: Historia Critica regni Hungariae, 1790. XVI. 37. lap.

nevelőjét, Ugoletti Thaddeot⁹⁾ azért küldte Florenczbe, hogy leiróival a sz. Márk kolostor egyik földszinti termében föllállított Medici¹⁰⁾ könyvtár legjelesebb kodexeit másoltatná, s a görög remekirókat a tudósok által nyomban le is fordíttatná, hogy így e kodexek a görög nyelvet nem tudók által is olvastathassanak.

Egyébiránt a régi klasszikai irodalom ritkább kéziratának lemásolására Rómában és Velenczében is tartott rendes irodiakokat, a kikre, valamint általában a könyvtár kincsei bővítésére, évenként 33,000 aranyforintot költött.¹¹⁾

Mátyás különben maga is igazi szeretettel s nagy buzgósággal gyarapította fényes könyvtárát; kitetszik az nemcsak a könyvek pazar kiállításából, melyek a fényűzést kedvelő Mátyást, mint könyvgyűjtőt és műbarátot méltóan jellemzik, hanem főleg onnét, miszerint Albius Tibullus római nemes költői műveit a király saját kezével másolta le, a mely kézirat szép férfias, szögletes vonásaival, utána sok ideig meg volt az erdélyi fejedelmek birtokában; jelesen II-ik Apafi Mihály idejéig.¹²⁾

Könyveiért aztán nemcsak belbecsre; hanem küldisz tekintetében is sokat tett. A hártlyából és pergamenből álló kodexeket, különösen a mise- és imakönyveket, melyek mindnyáján a kor fényseretete mutatkozott, a legkeresettebb festők symbolikus ékítményeivel és szövegmagyarázó képeivel rajzoltatta be, s többi között ama páratlan szépségű „Missale Romanumot“, melyet Mária királyné II-ik Lajosnak, a Mohácsnál elveszett szerencsétlen magyar királynak

⁹⁾ Nem tudom honnan következtetik, Torday Zsigmond (műve megjel. Bécsben, 1563.) és Tiraboschi Girol. (Storia della Letteratura Italiana, Modena 1771 + Venezia 1796. Tom. VI.), hogy János herceg nevelője a narni Galeotti volt, mikor ez utóbbi, művében nem említ erről semmit, holott a saját személyéről a lehető legrészletesebben följegyzett mindent. Ha jól sejttem, Bonfin nyomán indult ki következtetésök, a ki VI-ik decasában (lib. VII. 633.) odavetőleg — de épp ez vezethette őket félre — azt jegyzi meg, miszerint Galeotti, mint világot látott tudós, néha böles tanácsokkal látta el az ifjú herceget.

¹⁰⁾ Hires család, melynek pártolása alatt Florencz a XV-ik században, az aranykorát élő ó-klasszikai irodalom és művészet központja volt.

¹¹⁾ Heltai Gáspár: Chronica Az Magyaroknac Dolgairól: Mint ioettec ki a Nagy Scythiából Pannoniában, És mint foglaltac magoknac az országot: Mellyet Heltai Gaspar Megira Magyar nyeluen. És ez rendre hozta, az Bonfinius Antalnac nagy Koenyueboel, és egyeb Historias koenyuekboel, nem kiczin munkaual. (Ivrt.) Colovarot. 1575. 108 lp.

¹²⁾ Weszprémi István orvos: Succincta Medicorum Hungariae et Transilvaniae Biographia. Centur. Altera. Pars posterior. Viennae, 1781. III. 127 lp.

özvegye, Budáról Brüsszelbe vitt, a florenczi származású jeles Attavantival dolgoztatta, a ki a könyv gyönyörű kalligrafikus festményein 1485-től 1487-ig a budai udvarban, azontul pedig egy évig Florenczben, s így teljes három évig szakadatlanul fáradozott.

E művészi becsű könyvről Horváth Mihály, nemrég elhunyt érdemes történetirónk az ötvenes évek végén, belgiumi tartózkodása idején szerzett adataiból, érdekes vázlatot irt (akkor még Hatvani Mihály álnév alatt), s tanulmányát a brüsseli országos levéltár és burgundi könyvtár magyar emlékeiről összeállított „Magyar történelmi Okmánytárban” közzé is tette.

Figyelemreméltó e vázlat kiváltkép azért, mert személyes buvárlat és gondos áttekintés nyomán lett írva; s oly érdekesen, hogy e reánk, magyarokra nézve, nemzeti és történelmi szempontból egyaránt nagybecsű Missale leírását, nem lesz érdektelen e helyen rövid kivonatban megismertetni, annálisinkább, miután a könyv Mátyás, — illetőleg az udvari kápolna misés könyve volt.

A kodex tartalmára nézve hasonló az ujabbkori eféle könyvekhez. Nagysága másfél láb hosszú, egy láb széles, egy tenyérnyi vastag; tejedelve pedig 430 lap. Anyaga finom, nem annyira vékony, mint gonddal készült igen sima, hajlékony, nem kérges íróhártya, majdnem hasonló mai szebb és testesebb papírjainkhoz. Irata a középkori, ugynevezett tört (fraktur) irat; berűi igen nagyok, minélfogva egy-egy lapon csak husz sor áll középszámmal. Eleitől végig oly egyenlő s oly szabályos minden betű, mintha nyomtatva lett volna.

(Folyt. köv.)

Nem esküszöm.

Nem mondok én nagy szavakat,
Nem esküszöm én szerelmet;
Ez csak árnyék tudna lenni,
Egy semmiség, — egy lehellet!

Oly különös ez az érzés...
Oly magasztos, olyan tiszta...
Oly valami, a mit a dal
Nem tükrözhet hiven vissza.

Nem is értne ez a világ,
Hol minden csak önzés, érdek;
Hol fejt még fenn hordja
A kapzsiság, bűn és vétek.

Hol csak szenny es átok tanyáz.
Hol minden csak csupa látszat;
S még a költő éneke is
Többnyire csak ebből támad.

S ha akad is a tömegben
Egy szív, a mely tisztán érez.
Kikaczagják, kigúnyolják,
Hiába küzd, sajn és vérez.

Szerelmemet eléd tární
Lásd ugy vágynám... de nem merem:
Hátha üres, szónak vélnéd,
Kigúnyolnád, kinevetnéd —
Mi történnék majd én velem?!

Ifj Nagy György.

Az ellenállhatatlan.

— Rajz. —

Irta: Aigner Ferencz.

Nem Csiky Gergely „aranyos ellenállhatatlan”-járól akarunk szólni. Mi az életből mutatunk be egy ellenállhatatlant s ha ezért nekünk aranyat nem is adnak, mi rajtuk nem fog mulni: hogy e második ellenállhatatlannak aranyos szinezete legyen!? De a míg Csiky Gergely spanyol életből kikapott hőse pusztán utánzata egy már kisebb-nagyobb mérvben ismert „szép Diegó”-nak, a mi ellenállhatatlanunk az eredetiség példányképe gyanánt tekinthető.

Tagadhatatlanul érdekes egy teljesen „eredeti ember.” Mi ezuttal az eredetiséget az egyéni természet s külső szokásokban keressük. Hisz máskülönb minden ember eredeti, mert eredett, származott! Sajátságos okoskodás igaz, de hogy minél hamarabb az „ellenállhatatlan”-ra térhessünk, mentsenek föl bennünket kedves olvasónóink a „kétféle eredetiség” bővebb ki-magyarozásától!?

Midőn Moretó „Szép Diegó”-ját, Csiky Gergely „az ellenállhatatlant” megteremtette, gondolt ugyan ama lehetőségre, hogy az a sok öntetszelgés, mely a két darab hőst jellemzi, még az életben is föltalálható, de aligha hitte, hogy az olyan szembetűnően mutatkozzék egyes embereknél, hogy őket e miatt „igen eredeti emberek”-nek tarthassuk az életben!?

No de ejtsük el Moretó és Csiky gondolatait. Beszéljünk arról, ami rajzunk tárgyát képezi.

Tehát a mi „ellenállhatatlanunk” eredeti ember! Nem adnók sokért, ha képmását itt a sorok között bemutatathatnók. Egy tükör volna az mindazok előtt, kikben megvan az előszeretet az „egyének arcza lavateri” tanulmányozása iránt.

Fájdalom! ezt nem tehetjük. Így tehát a mi halvány tollunk fogja képezni a fénygépét!

Az „ellenállhatatlan” a természet kegyeltje minden tekintetben. Termete majdnem daliás és hetykén lebegő. A mi arczat illeti, arra nézve se jelezhetünk fo-

gyatkozást; megvan annak is a disze, egy tömött fekete szakállban, mely csupán a száj alsó ajkától középen le képez egy mesterséges csatornát, ekként alakítottán divatszzerű pofaszakállá; míg bajsa kifogástalan gondozottságra mutat, a mi a tükör gyakori igénybe vételére enged következtetni. A szakáll és a bajusz tehát már az „ellenállhatatlan“-ság részbeni elősegítői gyanánt tűnnek föl előttünk, habár mondjuk: a mesterkéltség után! Különben a természet megadja az anyagot, és az ember azt fölhasználja s ha az anyag az „ellenállhatatlan“-nál a szakáll és bajusz, ki tehet arról!? Ó bizonyára nem, csak a természet, miért nem adott tökéletes szakállt és bajuszt, olyant, aminő ma divatszzerű!? A mi arcát illeti; az rózsás, duzadt, az egészségtől majdnem kicsattan. Van azon valami elbájoló vonás, a minek nehéz nevet adni, de a mely vonást, ha nem tévedünk a belső meglegedés varázsolja az arcra. Mintha azt olvasná az ember az „ellenállhatatlan“ arcáról mindig: „ide nézzetek, reám! Én vagyok az ember!“ És irigység nélkül mondjuk — meg is nézi őt mindenki... Tudatával is bír e hatásnak a mi lovagunk... Ez a hatás emelte őt az öntetszelgés magaslatára. Még a szeméiről valamit. „Tekints e szép szemek világába.“ Mintha ezt mondaná minden tekintete a fekete szemöldöktől erősen árnyalt szemeknek, melyek „lenéznek“ kicsinylőleg s a gög fulánkját látszanak feléd dobni. Termetén izletes öltözék simul végig. „Mode de Paris“-i az ő külsője a szó szoros értelmében és göndör fürtös fejét olyan fényes czilinder koronázza, minőt mindig ujjá tehet a — vasaló s így évekig is elhasználható.

Mondjuk: megkísértettük hősünk bemutatását. Hogy azonban az gyengén sikerült, arról nem tehetünk. A fényképész ügyesen kezelve, fölfog minden vonást gépével, mely a képet teljessé teszi majd mások szeme előtt; tollunk a leggondosabb kezelés mellett sem volt képes minden kifejezőt ellesni egy „élő eredetiség lerajzolásánál.

De menjünk tovább....

A mi „ellenállhatatlanunk“ járása délczeg, föl-tünő. Lépéseivel kiszámított lebegést kölcsönöz teste felső részének, mely nem minden kellem nélküli.... Míg kezei szabadon harangoznak jobbra-balra megtartva még e mozgásukban is a lebegő testteli összhangzatot.

Mintán ennyire előttünk áll az „ellenállhatatlan“, szóljunk nevééről, melyet legelőször kellett volna megismertetnünk.

Persze azt sejtí mindenki, hogy az „ellenállhatatlan“ csupán dísz neve. De ősei után más neve is van. És ez: Lebegő Gerzson.

Valaki azt mondta: hogy ami ellenállhatatlanunk otthon rosszabb egy hiu nőnél; mert az naponkint csak tizszer, ha nem harminczszor, míg az ellenállhatatlan százszor áll a tükör elé.

A fáma valamit arról is rebesget, a mi a tükör előtt történni szokott!

Mi ide igtatjuk s ha fáma tévedett, ő feleljen érte.

Mindenek előtt két kezét fürteibe temeti és fölborzolja, hogy hajának minden szála költőileg égnek meredez!

A szakállt és bajuszt szeretettel divatosan meg egyengetvén, kezével olyan nyakkendő igazítást visz végbe, a mi a „komoly munkától ellop legalább egy jó félórát.“

Mikor idáig jutott, arcának bájt iparkodik kölcsönözni. Tanulja a mosolygást a tükörből s ha kedvére való mosolyt tud már varázsolni arczára, végtelenül örül. Ez aztán illő körben, az ő „ellenállhatatlan“-ságának legerősebb fegyvere szokott lenni. Az eltanult mosolyt felhasználja és hat véle az ellenállhatatlanságig!

A divatos ruha csinosan simul termetére, azzal nem sokat törődik. E helyet azonban egy széket hoz, föláll arra, mint egy népszónok vagy népszínmű-énekes és gyönyörrel szemléli termetét, majd felemeli lábait egymás után, mintegy azt tekintve, hogy az utcán, miképen is lebeghet ő tulajdonképen!? A testnek így nagynehezen tartást tanul kölcsönözni és e nagy munka után kiindul hódítani.

Ime az ellenállhatatlan miként képezte ki magát ellenállhatatlanná.

Mint egy jó drámai színész teremt egyes kiválóbb alakokat, úgy alakítja magát ujjá, ellenállhatatlanná, a mi lovagunk!

Beszéljünk most hódításáról.

Lebegő Gerő kezdetben igen „simplex“ ember volt s csak később nőtte ki magát eredetiséggé!

Első fölléptének kissé comicus színezete van, de azért az emelte őt ki a köznapiaság köréből.

Egy este több hozzá hasonló „simplex“ emberrel egyik vendéglőben mulatozott. Mintegy félóráig lehetek együtt e nagyreményű események, midőn Gerő barátunk édes atyja, — egy, fiával szemben erélyes hatalom — lépett be több hölgy társaságában és épen társaságukban foglaltak helyet egy másik asztal mellett.

Gerzson elkezdett faszengeni helyén, nem érezte jól magát a legfelsőbb hatalom közelében.

A nők ellenben nemsokára édes csevegés és föl-harsanó kacajban adták bizonyítékát — életre való-ságuknak.

Gerzson pedig lehuzta fejét a vállai közé és izzadt, mint egy gőzfürdőben, arcza pedig égett a pirtól, a lángtól!

A nők ismerték az amicit és látva magasztosult állapotát, még jobban nevettek.

Gerzson atyja csakhamar végétszakította e comicus és drámai helyzetnek.

A drámahős vállára ütött kezével e pillanatban.

— Gerzson! — szolt erélyes hangon — a te helyed a nők között van, jer hozzájuk.

Gerzson megrázkódott e föl hívásra. Az atya azt gondolva, hogy engedelmes fia szavának nem szegülend ellen, ezzel elsieltett.

Azonban Gerzson nem mozdult.
 Mintha csak oda lett volna a székhez szegezve.
 Csupán a boros poharak öblébe kacsintott, ott keresve szorult helyzetében vigaszt.
 Persze a legfelsőbb parancs illetén megszegése nem maradhatott utóhatás nélkül.

(Vége köv.)

Eljegyzés rendőri felügyelet alatt.

Franzia beszély, Vereconai Jenőtől.

(Folytatás).

Adél hirtelen elhagyta a szobát; Maricourtne csodálkozva nézett utána, s mikor az egy emelettel magasabban fekvő hálószobájába ment, bosszúsán morgta:

— Aludjék jól kedves néni! Jól mondja! Mintha szememet lecsukhatnám, mikor ilyesmi történik a házban!

II.

A sétány végén már mintegy óráig hasztalanul váró fiatal ember türelmetlensége a legmagasabb fokra hágott, midőn végre lépteket vélt hallani a kis parkon. Nem; most az egyszer nem csalódhatott, óvatosan lépett tehát a lombos utra, hogy a helyet jobban beláthassa. De midőn alakja a holdfényben láthatóvá lett, ijedt női sikoltás hallatszott:

— Segítség, segítség, rablók gyilkosok!

A fiatal ember megadta a jelet s azonnal azon irányba rohant, honnan a segélykiáltást jönni vélte, mialatt fenyegetve kiáltozó:

— Gazemberek, semmiháziak, ... ezért lakoltok.

Néhány pillanat múlva Adél mellett termett, kinek alig volt elég ereje, hogy állhasson.

— Tamaszkodjék rám nagysád! — mondá a fiatal ember — és mondja csak kérem, többen vagy csak egy ember támadta meg? Milyen volt és hová futott, mikor segélykiáltására ideszaladtam.

— Nem tudom, elvesztém eszméletemet! Köszönet, ezer köszönet uram; oh ön az én életmentőm!

— Életmentő? hogyan, tehát nem kísérlett rablás volt, hanem valóságos merénylet? Ki kegyed?

— Én enyárilak tulajdonosnője vagyok, Beaurongené... oh mint köszönöm önnek uram!

— Csupán kötelességemet teljesítettem; reményelem azt a gazembert már elfogták.

— Oh, azt nem hiszem, alkalmasint már elszökött!

— Azt nem fogom embereimnek büntetés nélkül elnézni, azoknak utána kell menniök.

— Tehát ki ön, uram?

— Én a rendőrség negyedik osztályának főnöke vagyok.

— És mi vezette önt ide?

— Tudtuk, hogy ma éjjel itt valami történni fog, mert egy tolvaj kit tegnap elfogtam, tudott a dologról s elmondta nekem hogy éjfélkor Auteuilban csinyt követnek el. Leírása szerint csupán ezen házat érthette.

Épen idejében jöttünk! Oh!... nini, már hozza egyik emberem a gonosztevőt!

Adél ijedten nézett hátra és látta Jeant egy rendőr körmei közt.

— Oh istenem hisz ez öreg szolgám, ki engem kísért.

— S a gyáva elbujt a helyett, hogy segélyére sietett volna! — kiáltá haragosan a fiatal ur.

— Oh uram, — modá Adél zavarodottan, — ő süket és segélykiáltásomat talán nem is hallotta!

— De csak van szeme s így láthatta, hogy hova illant a gonosztévő! Majd kikérdezem!

— Jean rövidlátó is, kérem — kimélje szegény öreg embert!

— De kérem nagysád, micsoda védelmet nyujt ilyen kíséző? Hisz e szegény ördögöt csupán madáríjesztőnek lehet használni. Hohó, ugy látszik megtalálták már a valódi bűnöst. (A háttérben előtűnt most az utazó ruhába öltözött ur, ki amint látszott egy rendőrnek valamit magyarázott.)

A rendőrfőnök gyorsan pillantott az idegenre s azután Beaurongenének ezt mondá:

— Ej, ez derék ficzkó; valóban, ami gonostevőink feltűnően megváltoztak! Asszonyom, kérni fogom, hogy nekem s embereimnek házába a bemenetelt megengedje. Ezen finom uri ember kihallgatása szükségesnek látszik s ha nem tudja magát igazolni, kénytelen leszek őt őriztetni. A felső emeleten kegyed majd szives lesz részére egy szobát átengedni!

Adél ugy reszketett, hogy alig volt képes beszélni.

— Legyen nyugodt asszonyom! én négy rendőrt hoztam magammal; két ember majd a tettes ajtaja előtt örködik és kettőt a házon kívül fogok felállítani!

— Tegye ön azt, mit kötelessége parancsol, — dadogta Adél akadozva s azután egy mellékuton Jeantól kísérve a házba ment.

A rendőrfőnök az idegenhez lépett, ki — a rendőroktól őrizve — közelebb jött.

— Uram, — mondá az idegen szép, de akadozó hangon, — hogy mer ez az ember engem itt jogtalanul letartóztatni? Szándékom volt vissza menni Párisba!

— Engem illet a kérdezés joga uram! Elak tulajdonosnője c elédségéhez tartozik ön?

— Nem!

— Miért jött éjfélkor e parkba?

— Erre nézve nem tartozom felelettel.

— Neve?

— Deschamps Emil!

— Kora?

— 28 éves vagyok!

— Foglalkozásom!

— Festő!

— Lakása!

— Jelenleg nincs állandó lakhelyem; Rómából jövök s egyideig Párisban fogok időzni.

— Van valami igazolványa, vagy van valaki közelben, aki önért jót álljon?

— Nincs!

— Ugy meg kell engednie, hogy holnap délelőttig itt marasztaljuk; főnökömnek jelentést fogok tenni s megvárom rendeletét.

— De holnap korán reggel, vagyis jobban mondva ma, okvetlenül Párisban kell lennem, lesz szíves megmondani uram, hogy miért tartanak itt engem vissza?

— Itt merényletet akartak elkövetni és csupán önt találták a parkban.

Deschamps Emilt kiméletesen de szigorú őrizet alatt egy szobába vezették, melyet Beaurougené a rendőrfőnöknek a lak II-ik emeletén rendelkezésére bocsátott.

A fiatal nő rendkívüli felindulásban volt; mert a tréfa, melynek kivételére törekedett, keserű valóvá változott és egy becsületes ember, — miatta — mint bűnös őrizet alatt tartatott. A rendőrfőnök elmondta neki az idegen vallomásait s Adél pillanatig sem kételkedett azon, hogy igazat beszélt és tényleg Deschamps a híres festő. Beszélni kellett vele! szükségét érezte, neki — amennyire szükséges leendő — részességét az elfogadásban tudtára adni. Azután, ha ő akarja, lovas hártyát akart menesztetni Párisba, hogy barátjait kora reggel már értesíthesse a történetekről s azok segítségével visszatérhessen.

De hogy juthasson hozzá a szigorúan őrzött emberhez? Nők nehéz dolgokban csodálatosan körültekintőek és föltűnően egyszerűen is tudnak módot céljaik elérésére. Így Adél is átengedett ugyan egy szobát a II-ik emeleten az állítólagos bűnösnek, de az mellékajtóval volt összekötve a vendégszobával, melynek külön kijárása volt.

— A kétszeresen bezárt és rezeszszel ellátott ajtó kulcsát mindig magammal hordom — mondá Adél a rendőrtiszthez, midőn az figyelmezteté őt arra a körülményre; s ezzel a dolog abban maradt.

Alig távozott a rendőrfőnök szintén egy földszinti szobába, Adél íróasztalához ült s kevés szóval írt azon urnak, ki önkénytelenül lett vendége, s rövid kihallgatást kért. Ezután a fiatal nő Jeannel egy melléklépcsőn a felső szobába ment s az öreg szolgát küldte Deschamps urhoz, ki heves léptekkel járt fel és le a börtönben.

Szép nagy szoba volt, melyben Adél egy pamla-gon helyet foglalt; a két ezüst kargyertyatartó, melyet Jean állított az asztalra, csak homályosan világította meg, de a teli hold oly tündéri sugarakat vetett a csendes helyiségbe, hogy Adél úgy vélekedett, szebb világitást sohasem látott. Jean nemsokára visszatért s jelenté hogy Deschamps azonnal és örömmel fog élni az engedélyvel a lak urnőjének magát bemutatni.

— Jean, — mondá Adél — elhunyt férjemet hűn szolgálta, reményem, számíthatok ragaszkodására és engedelmességére. Senkinek se szóljon ez eseményről s én nem fogok hálátlan lenni!

Jean megfogadta, hogy jóságos asszonyának engedelmeskedik s azután elhagyta a szobát. A fiatal nő pedig dobogó szívvel hallgata Deschamps közeledő lép-

teit. Szerényen kopogott s Adél „szabad“-ot kiáltott, felemelkedett és mindketten szemben álltak egymással.

III.

Szép ember volt, kit Adél maga előtt látott és arcának klasszicus formája, a sötét kifejezésteliszemek tüze jobban tetszett neki mint nemes magatartása.

Adél kedves sorai azon kelemetlen érzéseket, melyek még az imént a festő lelkében dultak, majdnem végkép eltörölték, és Emil vonásai ismét felvették azt a komolyságot, mely oly jól illett neki.

Adél megjelenése nem kevésbé tett kellemes benyomást Deschamps Emilre. A szende nő-zavarában és hibájának érzetében — oly alázatosan nézett reá, mely fiatalságának kedvességét előnyösen emelte ki és teljesen juttatta érvényre.

— Mint sajnálom uram, hogy önt itt visszatartották, mert fájdalom, e szerencsétlen félreértésnek csupán egyedül én vagyok oka — kezdé Adél szerény kedves hangon, mely sehogysen emlékeztetett mindennapi frázisra.

— Áldanám a félreértést aszonyom — felelé Emil illedelmesen — ha reám nézve más következménye nem lenne mint az, hogy egy éjet a legszeretetremlőbb nők egyikének házfedele alatt kell töltenem. De ma délelőtt dől el, hogy egy történeti festményemet, melyet rövid idő előtt fejeztem be, még felveszik-e a kiállításba és nekem Párisban kell lennem a szükséges látogatások megtételére. Hogyha jóságát nem sérteném, úgy kérem nagysádat a fenforgó tévedésről felvilágosítani a rendőrfőnököt.

Hogyha uram — felelte Adél — gyóntató, bíró, vagy oly ember előtt állnék, kinek részrehajlására vagy elnézésére számíthatnék, azonnal mindent bevallanék az. — — egy rendőr előtt? Önnek uram elmondom a szükséges felvilágosítást, de szeretném előbb megtudni, hogy mely szerencsétlen véletlen hozta önt éjféلكor a kertbe?

— Asszonyom, egész kis regényt kellene elmondanom, ha idejövetelemet kellőleg okadatolni akarnám és egy ily elbeszélés nem tetszését keltené fel és türelmét tenné próbára, — felelé a fiatal ember.

— Csak beszéljen — hisz nekem is mindent el kell mondanom és az ön elnézést kérem.

— Nos jól van; kevés nappal ezelőtt jöttem meg Rómából s tegnapelőtt a nagy operába mentem. A dus hölgykoszoruban, mely az első helyet betölté, oly nő arcot pillantottam meg milyent elragadott szemem még sohasem látott. E nő vonásai bájosak voltak, homloka magas, barna szeme majd mélázón nézett, majd az öröm fényében sugárzott, ajka rózsás, szája ígéző kiscsiny, termete kecses...

(Folyt. köv.)

Az én kis ismeretlenem.

— Rajz. —

(Nefelejcs küldi Ibolyának.)

Mikor a vonat harmadikat füttyentett, azt bittem, a szívem hasad meg. Indultunk. Ő még mindig ott állt az indóház előcsarnokában s közönyösen nézte az induló vonatot. Ugy érzém, hogy minden keréknyikorgás lelkemnek egy-egy jajkiáltása, mely utána, örte menekült ki keblemből.

Hiába!

A gözmozdony egyre erősebb lélegzetet vett s a vonat hova-tovább gyorsabban ügetett előre.

Ő még mindig ott állt s utánunk tekintett. Mit gondolhatott? Fájt-e, hogy többet nem találkoznak, vagy rá se gondolt? Ki tudja, ki tudja!

Az indóház már elenyészett a láthatárban; csak egy kocsit láttam a lejtős szekéruton a város felé haladni s azon két alakot. Ők voltak. Nemsokára ez is eltűnt . . . Én betevém a coupée ablakát, székemre dőltem s hallgattam. Ugy nyomta valami a szívemet, úgy szerettem volna elpanaszolni valakinek fájdalmaimat s nem lehetett. Hát ki is tudta volna azt enyhíteni, hát ki is segíthetett volna azon? Senki, senki! Engem se ismert, őt se ismerte senki . . . S idegeneknek ki merné fájdalmait elmondani, mikor tulajdon barátaink is oly részvétlenek bajainkban irántunk? Akinek fájdalmas titka van, az legjobban tesz, ha lelkébe fojtja azt, hallgat és lemond. Én is így tettem. Megnyugtattam magamat, hisz ugysem találkozunk többé az életben!

S vajjon megnyugodtam? Dehogy, dehogy! A szívnek, mely szeret, nem oly könnyű lemondania; s az a nyugalom, mely ilyenkor a fájó lélek sebeire borul, nem egyéb a közelgő nagy dolgok előhírnökénél . . .

Nem tudtam lemondani róla és nem is tudok soha!

Az az ártatlan gyermekarcz, azok a jóságot sugárzó, okos szemecskék, az a liliumtermet sokkal jobban a lelkembe vésődött, semmint azt

valaha onnan kitörülni lehetne. Ez volt az első alak életemben, mely lelkem tiszta táblájára rajzolódott; s az első kép, mely a férfi lelkébe vésődik, örökre ott marad . . .

Hiába menekültem a magányba, hiába futottam az emberek közé, ő mindig előttem volt . . . Mégis megnyugadtam, amennyire egyszerű szívremény és kétségbeesés nélkül megnyugodhat . . . Miért is? mondám olykor magamban. Ő oly városban lakik, hol nekem egyetlen ismerősöm sincs; aztán — mint hallom — gazdag leány s gazdag leánynak gazdag szívet választania nem szabad, a társadalmi törvények meg nem engednék. A mai világ boldogságának alapföltétele a pénz, a szívügyei szóra sem érdemesek . . . Miért is? Hiszen a telt erszény mindent pótol; érzelmeket ad a szívébe, megelégedést a jelenben s megnyugvást a jövőre . . . S mi egyéb a boldogság, mely után az emberiség törekszik, mint megelégedés, megnyugvás és kényelem?

Szegény életbölcsek! Lenne csak szívetek; éreznétek csak tisztán, nemesen; szeretnétek csak! . . .

Ah, a világ olyan sivár lelkű!

Ilyen gondolatokkal foglalkoztam, mikor tudomásomra jött, hogy az én kis ismeretlenem lakhelyén bál lesz . . . Cseppet sem haboztam, kész voltam a határozással, hogy elmegyek . . . S elmentem. Mikor a bálterem ajtaján beléptem, sajtáságos gyönyör ragadt meg s féltem a következő pillanattól, melyben szemeimet reá vetem. Időelőtti gyönyör és félés volt; mindenki jelen volt, csak ő nem. S miért csak éppen ő nem? Mert én is ott voltam? Olyan kegyetlen is a sors némely emberek iránt! Egész életüket feláldoznák az üdv egyetlen odatévedt sugaráért s azt sem kapják meg; mások egy hajszálat sem kockáztatnak érte s egész özönével lepi el az üdvösség őket. Oh, hogy ennek így kell lennie!

Tehát ez az egyetlen reményem is füstbement. A szerencsétlen embereknek az az átkuk, hogy kis reményeik vannak s azok sem teljesülnek.

Szomoruan kerestem egy félreeső helyet s megadva engedém át magam fájdalmas gondola-

zaimnak Aztán felálltam s táncoltam, mert így kellett Táncolni kedv és érdek nélkül: csak az tudja, mit tesz ez, ki volt ilyen helyzetben. A karesu derekakat, melyeknek átkarolása másokat (és hányat!) oly boldoggá tette, nem vesszük észre se; a puha kaesók érintése nem villanyoz át; a hókeblek pihegése nem ingerel; a ránk omló illatos fürtök nem ringatnak édes mámorban: nagyon közönyösek vagyunk, pedig más a mi helyzetünkben milyen boldog lehetne! Ilyen az ember, sohasem elégszik meg sorsával. De talán jól is van ez így; hiszen ha mindenmű helyzet és körülmény meglegedést adna, akkor nem is volna örömünk, akkor nem tudnánk különbséget tenni virág és virág, illat és illat között; akkor vágyunk és reményünk se volna S inkább nem élni mint vágyak és remények nélkül élni.

Reggeli öt óra volt, mikor a mulatók szétoszoltak, mindegyik hagyván vagy vivén egy-egy édes emléket, csak én nem. Én siváran, egyedül álltam a kiürült terem közepén; éntölem senki se vitt, nekem seki se hagyott emléket Ki is vitt volna éntölem? Ki is hagyott volna nekem? . . . Hiszen ő nem volt ott! Ő még kis őrangyala karjain álmodta ártatlan álmaikat, nyugodtan mint a tiszta, szeplőtelen lelkek szoktak; nyugodtan, nem is sejtve, hogy az a kegyetlen, ki bűbájos álma pillangóit selyemszegélyű szeméiről elkergeti, az volna, akit ő már egyszer látott valahol, aki őt epedve nézte már egyszer s akit őt ama első pillanattól fogva határtalanul szeret Hogy is gondolhatná ezt? Hiszen az az idegen messze ment. — Látta, megtetszett neki s elfeledte a nagy város fényes hölgyei között Ennyi az egész.

Pedig az az idegen nem feledte őt el; ő annak az idegennek azóta mindig eszében van; az az idegen csupán őerte jött ide ki, most is s őerte didereg ott az ablak alatt, míg a cigányok mindkettőjük kedves dalait játszzák

Csak egy pillanatig szerettem volna ekkor szobájának illatos levegője lenni, hogy szívéhez simuljak, meghallgassam, dobog-e, s ha dobog mit dobog? Gondolja-e, ki ül most ablaka alatt a karosszékben, tele a boldogtalanság és boldogság érzelmeinek végtelenségével? Oh, ő bizonyára nem sejtette, hogy én vagyok Honnan is tudhatnám én, hol lakik, melyik szobában szendereg, melyik ablak alatt zenéljenek s

melyek az ő kedves nótái? Hiszen sohasem találkoztunk, sohasem beszélünk egymással

S én mégis mindent tudtam

Vannak az embernek állapotai, mikor mindent megtud és kivisz, mikor semmi sem lehetetlen előtte S ez olyan volt

Másnap aztán tiszteletemet tettem. Harmadmagammal mentem hozzájuk Nem tudom, mit érezhetett, mikor megpillantott s én sem tudom, mit éreztem, mikor megpillantottam; csak annyit tudok, hogy végtelen boldog valék

Mikor beléptünk, asztalnál ültek s könyveimet forgatták Ajkain e pillanattól sajátságos mosoly ragyogott S e mosoly volt az, melynek minden sugara éles tördőfésként hatolt lelkembe. Ugy tetszett, mintha e mosolyok ezt mondták volna: „Balgá fiu! S te engemet mersz szeretni? Tudod-e, hogy én gazdag vagyok? Mi nem lehetünk egymásé“ És ez úgy fájt lelkemnek! Ha elgondoltam, hogy e mosolyoknak igazuk lehet, hogy mi valóban nem lehetünk egymásé De valahányszor ezeket gondolám, öntudatom mindannyiszor egész óriási méltóságában fölemelkedett: „Mit nekem — válaszóla e rejtelmes mosolyoknak — a gazdagság? Nem állok-e én szembe vele szívem kincseivel? Nem drágábbak-e a szív kincsei az aranyok halmazainál?

Az ember boldogságra születik s boldog csak az lehet, kit szíve tesz boldoggá. Kutassátok fel a világ történetét, nézzétek meg az egyes embereket: vajjon a gazdagság tett-e boldoggá csak egyet is? Az a meglegedés, mit a gazdagság szül, nem az a meglegedés, mely a boldogság szülőanyja. A boldogság a szív meglegedésében áll

Reá néztem. Ajkain ismét ama gyilkoló mosolyok jelentek meg Oh, hát ő is, ő is! Nem, ő nem gondolkozhatik így! Ő neki velem együtt kell gondolkoznia s én megvetem a gazdagságot a szív kincseiért

S hátha e mosolyok ezt mondák: „Balgá, hiszen én is így gondolkozom s én szeretek is: csakhogy“

Ah, úgy szerettem volna ekkor lábaes-káihoz omolni és zokogni, hosszan keserve-sen!

Dengi János.

H I R E K

az irodalom, művészet és közművelődés teréről.

Dengi János, ifjabb lantosaink egyik leghivatottabbja és legkedveltebbike, tárczában folyó levelei által „egy szép leányhoz” — egyszersmind szeretetre méltó proza írónak is bizonyult. Az már rég eldöntött dolog, hogy Dengi legtöbb verse alaki tökély mellett költői magvassággal is dicsekszik; míg most meg érdekes prozájára sokan azt jegyezték meg, hogy az sohasem nélkülözi a fenkölt erkölcsi irányzatosságot s a mellett — a mi szintén nagy érdem — különösen magyaros zamatú és erőteljes. A „levelek egy szép leányhoz” csakugyan korszerű hölgy-olvasmány, fresco képek a modern társadalmi életből, melyeket az erkölcsnemesítés öntudatos ecsetvonásai tesznek tanulságosokká. Kellemes tanköltevények prozában. Több oldalról nyilvánult azon óhaj, vajha szerző e leveleit önálló kötetben is közrebocsátaná. Mint már jelezők, szerző ezen közóhajnak csakugyan eleget is szándékszik tenni és úgy halljuk, hogy ez újabb munkáját vidéki szépeink valamelyikének szándékozik ajánlani. Nemde önök is kíváncsiak, tisztelt hölgyek, kit fog szerző ajánlásával megkezesni?!

Debreczeni irodalmi és művészeti kör mikor jön el a te országod?! Vigan csörgedezve és utjában már egy-két óázt alkotva, indult meg a tisztavízű csermely; de aztán neki tereltetett a közöny Zaharájának és maholnap lehet, hogy még nyomát is veszítjük végképen. Valóban ideje már, hogy a kör szervező bizottsága, melynek kezébe a kör jövő sorsa le van téve — messze kibátó életjelt adjon magáról. Multhatatlanul szükséges, hogy a bizottság újra megkezdjé gyűlésezéseit, hogy tegyen, hadd, lelkesítsen az ügy, az eszme mellett. Kell, hogy alaposan tájékozva legyen önmaga, a végre, hogy tájékozthassa a közvéleményt is, mely a hosszas hallgatótagság által kifárasztva — most már mind hangozabbban kezdi számon kérni a szervező bizottságtól azt, vajjon mit tett tehát a kör eddigé a kör létesítése körül vagy legalább, hogy tulajdonképen mint szándékozik tehát eljárni. Különben — honny soít qui mal y pense.

— **Művészeti hírek.** Joachim világhírű hegedűművész Debreczenbe jövele — mint biztos forrásból értesülünk — ezuttal elmarad. Azonban itt lesz a florenczi négyes, melynek febr. 8-án a főiskolai énekteremben tartandó hangversenye szintén nem kis műveléssel kecsegteti városunk zeneértő közönségét. Re-

méljük is, hogy az a lehető leglátogatottabb fog lenni s a társulat városunkból csak jó emléket viend magával. — A hangverseny műsorozatát közölni fogjuk.

Debreczeni színház

A debreczen-nagyvárad színház-egyesület drámai primipilusát, Mándoky Bélát január 21-én jutalmazta a debreczeni színházlátogató közönség. Különben nemcsak a rendes színházlátogatókból telt ki ama est közönsége, mert Mándoky Béla nemcsak kedvelt színház, hanem népszerű színház, hanem a társas életben is mindenütt szívesen látott ember. Mándoky a f. évi január 21-ét életének legszebb napjai közé sorolhatja, mert ez alkalommal nem csupán abban részesült, amit méltán elvárhatott t. i. a zsufolt ház láthatásának élvezetében, hanem jutott osztályrészeül több oly meglepetés is, melyeket az elismerés és rokonszand csalhatatlan jeleiül magyarázhatott. Így dr. Kola városunk ügyvédi karának egyik jelese előzőleg többekkel együtt gyönyörű arany inggomb-garnitúrát és arany madaillont nyújtott át az ünnepeltnek; a színház-egyesület hölgyei nevében pedig az örökifju Törökné egy pompás virágcsokrot. Majd lealkonyult vagyis inkább földerült a jutalomjáték estéje is és Mándokyt a színpadra léptekor ezer ajk éljene és ezer kéz tapsa üdvözölte s koszorút kettőt kapott. A tetszés nyilvánulatok az előadás további folyamában is többször megújultak. Adatott pedig D' Ennery és Cormon társszerzők egy 5 felvonásos drámája: „Egy katona története”; francia dráma ugyan és rendkívüli hatásos, de a hatást nem a francia szerzőség főjellemevonása: az érdekes bonyalulat, szellemes fordulatok és csattanos végkifejződés szüli meg, hanem előidézi azt a rablógylkos véres merénylete, mely főbb mozzanataiban tulságosan is markirozva van szemléltetve. A darab mindenesetre az ugynevezett szenzacziós darabok közé tartozik, a nélkül, hogy valami különös tendenciával bírna. Minthogy azonban redkivül hatásvadászólag van jelenetve — még sokszor telt házat gyűjthet.

Különfélék.

— **A depr. irodalmi és művészeti kör** ivtartói újból és sürgösen fölkéretnek, hogy a náluk még netán künlevő iveket legközelebb és pedig okvetlen beküldeni szíveskedjenek, hogy a szervező bizottság az aláírás eredménye felől kellőleg tájékozva lehessen. Czim: a főiskolai könyvtár vagy lapunk kiadó hivatala.

— **A v. színügy-egylet** f. é. február 2-án — mely nap vásár napra esik — d. e. 9 órakor a városház nagytanács termében tisztujtó közgyűlést tart, melyen bárki is szívesen láttatik, ki a v. színügy iránt érdeklődik és érte lelkesül. Ugyanezen gyűlésen aláírasi ivek is lesznek kitéve, melyeken netáni újtagok beiratkozhatnak, a midön is aztán tüstént szavazati jogukat is érvényesíthetik a megejtendő tisztujtásnál.

— **Népszerű előadások.** A különböző okok miatt

huzamosabb időre félbe szakadt népszerű előadások a főiskolában ma f. hó 24-én estve újra megkezdődnek. Ez alkalommal Géressy K. tanár ur fog tartani igen érdekesnek ígérkező előadást „az írásról a középkorban.“ Az előadás d. u. 5 órakor kezdődik s 7-re véget fog érni. Felhívjuk rá az érdeklődők figyelmét.

— **Gyászhir.** Biró Károlyné urnó szül. Dusóczky Amália, a tasnádi ref. lelkész neje, ki utóbbi időben orvosi gyógykezelés végett huzamosabban tartózkodott városunkban, — tegnap hajnalra édesanyjánál özvegy Dusóczky Pálnénál — hirtelen elhunyt. Nyugodjék csöndesen.

— **Meghívó.** A helybeli dal és zeneegylet az alapító és pártoló tagok tiszteletére f. hó 25-én, azaz szombaton este a „Bika“ vendéglő éttermében, 1/28 órakor kezdetét veendő magán dalestély tart, melyre a művelt közönség tisztelettel meghívatik. Debreczen, 1879. jan. 23. A dal és zeneegylet elnöksége.

— **Nyilvai Irma** jutalomjátéka jövő kedden, azaz jan. 28-án leend. Színrekerül Offenbach szép zenéjü és kedvelt operettje „A hercegasszony.“ Jeles és közkedveltségű operette primadonnánk iránt a műértő közönség — kinek a művésznő már oly sok kellemes estét szerzett — viszonzásul rokonszenvének és elismerésének, bizonyára teljes számu megjelenés által és minden tekintetben esattánósan fog kifejezést adni.

— **Érmihályfalván** mult szombaton, mint értesülünk, igen kedélyes tánczvigalmat rendezett az ottani derék fiatalság; nemcsak helyből, de messzevidékről (tőlünk, Sámsonból, Érsemlyénből) is vettek benne részt s mindenesetre kellemesen emlékeznek vissza reá. Mint halljuk, közelebb ismét rendeznek egyet és pedig egy létesítendő kaszinó javára.

Fényes sikert kívánunk; amire egyébiránt a derék elnök, Beszterczey Ferencz, ügybuzgósága előre is garanciát nyújt.

— **Bacsó Péter** városunkban széles körben ismert ifju ügyvédjelölt f. hó 20-án tette le a fővárosban szép sikerrel az ügyvédi vizsgálatot.

— **Városunkban a sorozás** megejtetett és pedig igen kedvező eredménnyel. A Körner Adolf v. főkapitány, mint polgári elnök vezetése alatt működött sorozó vegyes bizottmány a közös hadsereg számára fölvetett 175 újonczot és a m. k. honvédsereg állományába pedig 66 újonczot.

— **Telegdi fürdőintézete** a gőzkazán tisztítása miatt hétfőn január 27-én reggeltől kezdve pár napig zárva lesz.

— **Pótvásár.** Biharmegyébe kebelezett Ér-Mihályfalva községnek a nm. földm. ipar és kereskedelmi ministerium megengedte, hogy a mult évi decz. 10. és 11. napján nem tarthatott országos vásár helyett f. jan. 29. és 30. napjain pótvásárt tarthasson.

— **A bécsi akad.** magyar olvasó- és társas-kör“ javára Bécsben a „Gartenbau Gesellschaft“ termekben 1879. január 30-án Szász-Koburg-Gotha Ágost herceg ö kir. fensége és Gróf Andrássy Gabrielle, Gróf Andrássy Katalin Exc., Gróf Apponyi Margit, Gróf Apponyi

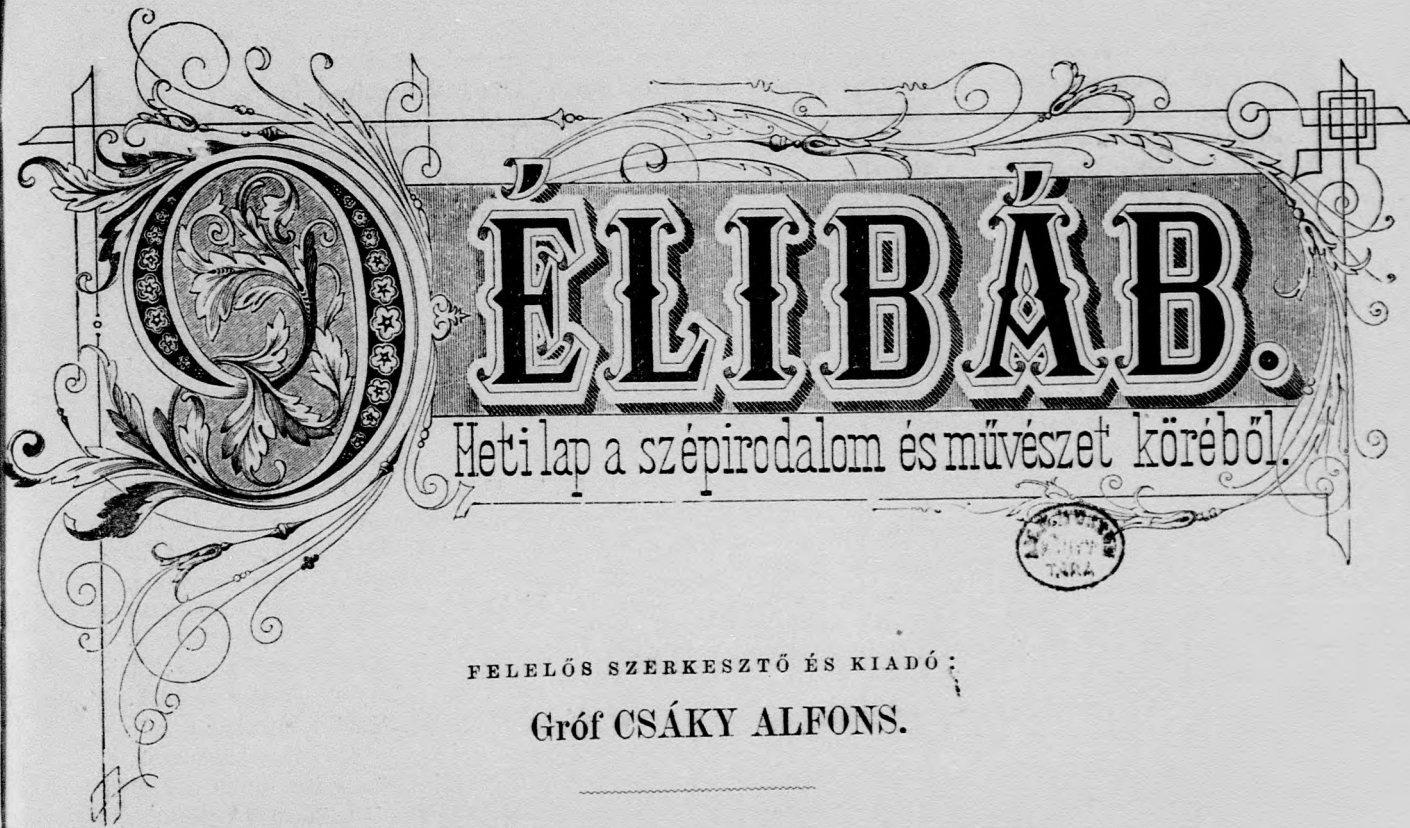
Paula, Gróf Apponyi Zsófia, Gróf Erdődy Ilona, Gróf Festetics Eugenie Exc., Gutmann Ida, Gróf Kinsky Gina, Báro Königswarter Karolina, Báro Rosenzweig Amália, Gróf Széchenyi Karolina, Gróf Teleki Józefa, Gróf Vay Mária, Gróf Wenckheim Mária, Gróf Zichy Anna, Gróf Zichy Hermine védnöksége alatt Magyar-Bált rendez. „A magyar bál-bizottság:“ G. Festetich Pál, elnök. Pintér Gyula, jegyző. Gróf Vay Olivér, alelnök. Ballaagh Zsigmond, aljegyző. Gróf Anrássy Tivadar, Gróf Andrássy Gyula I., Bárczay István, Bierbauer Győző p., Borheck Victorin e., Cseh Marczell, Darvas Antal, Báro Döry Miklós e., Gróf Erdődy Károly, Fenyvessy Ferencz, Gróf Gyürky Pál p., Gróf Gyürky László, Gróf Károlyi László, Kvassay István, Majláth József, Ögróf Pallavicini Alfonz, Péchy Gábor Lovag Rothkugel Arnold, Báro Schell Rezső p., Szirányi Géza, Spóner Ferencz, dr. Tschögl Vilmos, Gróf Wenckheim István, Gróf Wickenburg István p., Wodianer Rezső e., Gróf Zichy Antal. Jegyek ára 5 frt. Bizottság helyisége: Január 23—31-ik „Hôtel König von Ungarn“ I. Schulerstrasse. Ez idő előtt és után: I., Teinfaltstrasse 6, 2, Stiege, I. Stock.

A talpalá Berkes Lajos s egy bécsi híres katonai zenekar fogja huzni. Ez utóbbi két új keringőt, melyek Württemberg gróf és Majláth József szerzeményei, fog előadni, míg Berkes Lajos a szünóra alatt a bécsiekkel magyar népdalokat fog megösmertetni.

— **A színházi bérletek** igazságtalan és méltánytalan beosztása iránt már többször érkezett be szerkesztőségünkhöz panasz. Eddigelé tartózkodtunk azok közzétételétől, nehogy úgy tessék, mintha a deb.-nagyváradí színész-egyesület intező igazgatósága irányában ellenséges indulattal viseltetnénk. Imár azonban nem hagyhatjuk szó nélkül a dolgot, midőn oly eklatáns igaztalanságok egymást érik, mint a milyeneket a páros számu bérlet tartói voltak kénytelenek újabb időben is elviselni. Példát mondunk. A páros számu bérlet tartói január 19-én az ósdi Lumpáczius Vagabundusban; egy avult karzati darabban gyönyörködtek. január 24-én pedig az antidiluvianus Marcsában. Ezzel szemben a páratlan számu bérlet tartói Musset újdonságát kapták és holnap pedig a „Kornevillit;“ de ha vissza lapoznánk a naplóban, még számosily szembezőkő méltánytalanságot sorolhatnánk föl. Egyelőre sapienti sat.

TARTALOM: 1. Sirnak a virágok. Hevesi József. 2. A névjegy. (Elbeszélés.) Irta: Wühl Jákó. — 3. Mátyás király könyvtára XV. században. Solyom Jenő. 4. Nem esküszöm. Ifj. Nagy György. 5. Az ellenállhatatlan. (rajz) Aigner Ferencz. 6. Eljegyzésrendőri felügyelet alatt. 7. Tárca: Az én kis ismeretlenem. (Rajz) Dengi János. 8. Hírek az irodalom, művészet és közművelődés teréről. 10. Színház. 11. Különfelék.

BORITÉK: Heti naptár. Saktalány. Számrejtvény. A helyesen megfejtők nevei. Szerkesztői üzenet. Vidéki levél. Vegyes. Hirdetés.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

Gróf CSÁKY ALFONS.

Megjelen minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6	frt.
Fél évre	3	frt.
Negyed évre	1	frt. 50 kr.

A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal: Varga-utca 2256.

Hirdetéseket lapunk számára elfogad HAASENSTEIN és VOGLER hirdetési irodája Budapesten és Bécsben, valamint GOLDBERGER V. Budapesten és kiadóhivatalunk.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1879.

HETI NAPTÁR.

Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-oros naptár	Izraeliták naptára	NAP		HOLD	
					kél. ó. p.	nyug. ó. p.	kél. ó. p.	nyug. ó. p.
25 Szomb.	Pál fordulása	Pál fordulása	13 Hermyla	1 Seb. R. S. V.	7 46 4	35 4	23 este	
26 Vasár.	Polikárp pk. vt.	Polikárp	15 Szabasz	2	7 45 4	36 5	31 1 9	
27 Hétfő	Arany sz. Ján.	Krizosztom	15 Thai Pál	3	7 45 4	37 6	27 2 12	
28 Kedd	Margit sz.	Margit N. Károly	16 Péter sz.	4 Illés prof.	7 44 4	30 7	9 3 24	
29 Szerda	Szal. Ferencz	Valér	17 N. Antal	5	7 43 4	41 7	43 4 37	
30 Csütör.	Martina szüz	Adelgunda	18 N. Athanáz	6 Izmael	7 42 4	43 8	7 5 52	
31 Péntek	Noloskai Péter	Virgil, Gilla	19 Makár apát.	7	7 40 4	45 8	37 7 2	

SAKTALÁNY.

(Lóugrás szerént megfejtendő.)

Láday Kálmántól.

S	é	s	s	a
z	e	k	v	z
g	z	y	n	i
g	ó	e.	á	a

SZÁMREJTVÉNY.

Laczitól.

- 70, 82, 6, 84, 11, 63, 10, 73. Könyvekben feltalálható,
Ki bírja boldog halandó.
- 2, 24, 32, 5, 77, 66, 3. Sokszor féket vesztve ragad
Miként sziklák közt a patak.
- 36, 37, 59, 47, 40, 21. Láttatlanul bár, de ő vezet;
Tudnod kell ezt bár nem érezed.
- 48, 79, 50, 31, 30, 65. 55, 1. Van kinek csak boldogságot
terem,
Soknak számára azonban gyötrelem.
- 9, 38, 39, 27, 49, 33, 18, 17, Még miként kis gyermek
tanulod nagy kinnal;
Enélkül nem lehetsz, meg
csal aki akar.
- 8, 63, 13, 26, 40, 4, 52, 51, A magyar nemzetnek dicső
12, 16, 61, 36.
királynéja,
Ki a haza javát mindig
szívén hordta.
- 7, 41, 14, 66, 54, 42, 85. Ha veszélyben vagy, ezt
keresed;
Fordulj az Istenhez, ott
mindig felleled.
- 19, 80, 68, 21, 74. Így is nevezték a hunok
nagy vezérét,
Ki megremegtette az em-
berek szívét.

28, 34, 40, 44, 36, 51, 40. Afrikának egyik neveze-
tessége,

Sok szegény embernek lett
már temetője.

57, 58, 43, 84, 23. Télre a zöldséget ebben
kell elrakni,

Ha később is hasznát akar-
juk még venni.

53, 22, 29, 25. Ép oly mulatságot szerez
a gyermeknek,

Mint a kávéházban sok fel-
nőtt embernek.

67, 71, 69, 83, 78, 81. Minden dologban ez a leg-
nehezebb,

Ha ez megvan, úgy a többi
könnyebben megy.

37, 52, 62, 35, 78, 20, 2, 46, Magyarok vezére Árpád
39, 76, 77, 9, 15.
tartotta meg;

A Tisza-vidéken, hol össze
gyűltenek.

64, 2, 56, 70, 36, 37, 75, 84. A magyar szótárban hiába
keresed.

Iskolás gyermeknek kezé-
ben felleled.

1 - 85. Ha az egészséget veszed, egy költemény első
verse ez;

Szerzőjét soká ne keresd, a „Déliab“ volt
szerkesztője ez.

A „Déliab“ 2-ik számában közlött sak-talány
érteménye a következő :

Vannak órák, vannak percek,
Mikor sötét bús lelkennek,
Gyér világú fénye támad,
Megenyhül kissé a bánat;
Haj de nincsen olyan perce,
Melyben egész boldog lenne,
Félhomályban nagy sötétben,
Vándorol a messzeségben.]

— A számrejtvény pedig: „Á r v a l e á n y.“
— Helyesen a következő t. előfizetőink fejtették meg:
Gróf Csáky István, Gróf Csáky Natalie, Váradi Ilon.

Vecsey Margit, Némethy Jolán, Buday Vilma, Sárossy Janka, Fekete Róza, Kis Albert, Hevessy Ernő, Várkövi Irén, Erdélyi Gyula, Szirmay Jolán, Kádas István, Pap György, Tóth Ferencz, Sóma Emma, Havassy Judith Nagy Imre, Farkas Guszti, Gróf Csáky Adorján Knol Jozsefa, Teressy Stefanie, Wolf Mariska, Péchy Katicza.

A szerkesztő üzenetei.

Sz. K. Budapest. Küldeményét besoroztuk; a humoros költeményeknek nagyon jóknak kell lenniök, hogy fölhasználjuk; a lapra nézve intézkedtünk.

D. Gyula. Budapesten. A fővárosi tárczákat szívesen veszem, sőt a jövő számra helyet tartok fenn számára.

„**Berzsenyi Fohászkodásáról**“ alkalmilag jöhet.

K. A. Budapest. Munkálkodását szívesen veszem.

S. J. Budapest. Mint látja, megkezdtem. A másikat sajnálom, hogy nem küldte; engem különösen érdekelt volna.

M. Flóra. Budapest. Nem voltam honn; azért oly késői a válasz; 600 példányt szíveskedjék küldeni; szerencsémnek fogom tartani; ha a mellékkel szolgálatot tehetek önnek.

B. M. Gy. Esegváron. Költeménye a papirkosárban nyugszik.

V. B. Veszprém. Gyöngé kiserletek.

A. F. Kolozsvárett. A rajz, mihelyest hely lesz, jön.

H. S. N.-Kanizsa. Legközelebb.

W. J. Budapest. Hosszabb ideig távol voltam hazulról; — ez oka, hogy nem kapta még meg — de már intézkedtem. A küldeményért köszönet.

Leszezinszky L. Kassa. Kívánsága szerint az ideai számokat címére elküldtük; kérjük az előfizetési árt postautalvánnyal megküldeni.

Vidéki levél.

Lőcse, 1879. január hó 20.

T. Szerkesztő úr!

Már e hó 18-án a falragaszok azzal a kellemes hírrel lepték meg a közönséget a magyar színművészet iránt érdeklődő részét, hogy Veres László, színgazgató, városunkat jól szervezett társulatával meglátogatandja és előadásait a karácsonyi ünnepek alatt meg is fogja kezdeni. Mig egyrészt e hír kellemesen lepette meg, másrészt mindjárt azon kétsége; válaszu kérdést tehette fel az ember, hogy vajjon nem fog-e ezen társulat is már több itt létezett magyar szintársulat sorsára jutni, a mely sorsot e szó fejez ki: — bukás? Mert mégis csak áll, hogy Lőcse nem a legmagyarabb város ám; s mint ilyen nem is igen érdeklődik a magyar iránt. Ámbár azt nem tagadhatjuk el, hogy legujabban igen örvendetes javulás észlelhető itt e tekintetben. Ugy annyira, hogy ha ez így tart, alapos reményünk lehet, miszerint ha nem is pár év-, de pár évtized mulva,

hazánk ezen északi városa a magyar nyelv tekintetében egyenrangra fog juthatni más magyar városokkal. —

De térjünk vissza megkezdett tárgyunkhoz. A fentebb említett szintársulat e hó 26-án megkezdte előadásait. Az eddig előadott néhány darabban a társulat úgy mutatta be magát a közönségnek, mint a vidéki társulatok egyik legjobbika. Sőt ilyennek méltán nevezhetjük azt, hogyha tekintetbe vesszük, miszerint oly erőkből van összeállítva, a melyek egy szintársulatot csakugyan képesek a legjobbak közzé emelni. Az előadott darabok közül nevezetesebbek: „A hamupipóke“, „Fouchambault család“ (mely vidéken alig adatott még), és „A vereshaju“. — Ezekben a közönségnek nem csak megelégedését, hanem nagy mérvű tetszését is tökéletesen kiérdemelte a társulat. Veresné (Boglár Zsófi), Cserváry Jozefa (Szilaj Kata), a férfiak közül Polgár Gyula (Veréb Jankó), Veres (Keszeg Mihály) remekeltek. Elég, ha csak a „Vereshaju“-ból idézem e szereplőket. Már az is kezesség a társulat jóvolta felől, hogy ezen pár előadáson a színház oly telve volt, miszerint régóta nem volt látható ily szépszámu közönség a lőcsei színházban. Nem hagyhatjuk méltánylás nélkül a szép czélt, a melyet e társulat maga elé tűzött; ez abban áll, hogy a felvidéki nem magyar ajku városokban az édes hazai nyelvet ápolja és terjeszti.

Viczmándy Antal.

V e g y e s.

Egy uri társaság kirándult a regényes R. tájra.

— Ah! minő pompás e vidék, mily fölséges! — kiáltott fel egy urfi.

— Ja! e vidék egész Magyarországon világhírű — felelt erre egy szellemben dús nő.

X-et megválasztották követnek.

— Nem lesz az sokáig követ — mond X. Y-nak.

— Én az ellenkezőt hiszem.

— Hogy-hogy? Hisz X. soha sem tart dictiót az országgyűlésen.

Épen azért, mert ha csak egyszer is tartana, — rögtön haza küldenék.

— Miért vetted meg ezt a „gukkert?“ Hiszen ez ahelyett, hogy nagyitana, a tárgyakata szemtől messzebb mutatja — rivall férjére a nő.

— Legalább mikor vele rád nézek, jó — messze látlak — mond örvendezve a férj.

— X. Szerencsésen szült nőd?

— Y. Nagyon szerencsésen.

— X. Nos.

— Y. Belehalt.

Ácsból lett költő valaki; no de se baj, most is farag, mint faragott azelőtt.

Két híres verekedő dicsekedett erejével. Mindenik a magáét nagyobbak állította.

— Én úgy vágtam a földhöz minap egy embert — szájhősieskedék az egyik, — hogy csak alig tudott láb-
ra állni.

— Ez még semmi. Mert akit te földhöz ütöttél az — felkelt, de akit én tegnap földhöz vágtam, az többet nem kel soha — mond a másik.

— Igen ám — mentegetődzött az imént szólott — de úgy vedd, hogy — halva kelt fel.

Sára: — Én szeretem a pörezöt, meg a hürkát.

Klára: — Hát a töpörtöt?

Sára: — Azt meg még jobban.

IV. Henrik francia király egyik udvarhölgye gyöngéd viszonyban élt X herceggel. Henrik e titkos viszonyt fölfedezte s azt több ízben tudtára adta a hölgynek, ki azonban soha sem válaszolt a király e szavaira.

— Megtörtént. Egy czimtaéblát készítő helybeli festő egy kocsmárosnak, ki egyszersmind hust és zsirt is tartott eladás végett, készített egy czimtaéblát, melyen egy fél sertés és egy zsirus véndel volt reá festve, jelülül annak, hogy ott hus és zsir is kapható. E czimtaéblának elkészülésekor a festő erről szóló számláját következő furcsasággal írta:

— „N. N. Kocsmáros urnak helyben. Egy fél sertés s egy telt véndel zsirral való kiszolgáltatásáért jár 4 frt. Tisztelettel N. N. festő mester.“

Iskolában. Ugy-e te Pali te gaz, mindig kísértetről beszéltek, a mit már mondtam, hogy nem létezik; ha te oly jól tudod, mondd meg, hogy nézz hát az ki? Pali: Fekete, mint a mi macskánk. Tanító: Nem igaz, mondd meg Gyuri. — Gyuri: Szürke, mint a tisztelendő ur kabátja. Tanító: Ez sem igaz, mondd csak te Sándor. — Sándor: Vértörös rezesszínű, mint a tanító ur orra. — Ejnye ti szamarak, nem tudjátok, — láthatatlanul néz ki.

Ejnye bíró uram, szóla egy obsitos katona, ki a kocsmában a bíró mellett borozott: Hallott-e kend bíró uram a bécsi Stefánus toronyról? nem biz én, felelt a bíró. Na bizony magas ám az, ha kend a csucsáról leejtené a pipáját, mire a földre érne, kirohadna a szára belőle. — Ejnye be magas?

Egy magyar főúr magának Bécsben hintót csináltatott, idővel a hintónak Pesten valami baja történnén, azt ugyanitt javíttatni akarta. A kocsiésináló kérte az illető főúr czimét, mire ez látogató jegyét, a melyre esetleg, minthogy távozni akart, e szavak voltak írva: „bucsuzik.“ A kocsiésináló nemsokára el is készíti a

járművet, ily czimfelirással. „An Herrn Grafen von N. N. in Bucsuzik.“

Bizonyos festő egy templomban többrendű újítást tett, a minek végeztével a templomgondnoknak a következő számlát nyújtotta be: „a tizparancsolatot megváltoztattam, 2 frt; a hitet kijavítottam, 2 frt, egy új miatyánkot csináltam, 3 frt; összesen 7 frt.“

FÜL-OLAJ

dr. Schmidt k. törzsorvostól.

gyógyítja a süketséget,

ha az nem az emberrel született baj, továbbá
a nehéz hallást, — fülzugást

azonnal megszünteti. Egy üvegcese ára használati utasítással együtt 2 frt. Vidékre 2 frt. 40 kr. postautalványilag előleges beküldése mellett bérmentve elküldetik.

Főraktár van

Grätz Gyulánál Bécsben,

IV. Mariahilfstrasse 79. sz. a.

Vidéki eladók forduljanak levelileg a bécsi főraktárhoz.

Bizonyítvány. Egy nagy betegség utóbajaként 12 éven keresztül mitsem hallottam balfülemre, mi üzletemben nagy hátrányomra volt; az alkalmazott gyógyszernek mitsem használtak. Ezelőtt 3 héttel egyik barátom figyelmessé tett a Schmidt-féle fül-olajra; annyi sok sikertelen kísérlet után megpróbáltam ezt is. Kimondhatlan örömemre, alig használtam el belőle egyetlen üveggel, vagyis két heti gyógyhasználat után hallásom balfülemre teljesen helyre állt. Hason bajban szenvedőknek tehát az ön fül-olaját legjobb meggyőződésemmel képezt ajánlhatom. — Kelt Fürstenwalde.

Steinberg Gyula.

Hölgyek és urak részére

ezennel kedvező alkalom nyílik a megházasodásra. Mély titoktartás, megfelelő és előzőkeny ügyvitel biztosítatik. Föltűnést nem keltő levelezés. A legjobb alkalmatosságok. Szerencsés eredmények. A levelezési postabér fedezése kéretik. Vagyonos urhölgyeknek sem számíttatnak föl költségek. Czímünk: Wohlmann J. Breslau, Schwertstrasse No. 6.

Laptulajdonosok: Gróf CSAKY ALFONS és DENGI JÁNOS.